

L'independentisme i el repte climàtic

written by Santiago Vilanova | 8 de febrer de 2021

El canvi climàtic és el repte més gran de la història de Catalunya. El seu impacte ja ha començat a afectar els deltes, el litoral i els Pirineus. Els ecòlegs ens adverteixen que comportarà transformacions en la gestió forestal, en els espais naturals protegits, en l'agricultura i en la pesca. L'ordenació del territori, l'urbanisme i la mobilitat hauran de repensar-se i estar al servei dels objectius del desenvolupament sostenible adoptats per l'Assemblea General de les Nacions Unides i per les exigències de la llei de canvi climàtic i de la declaració d'emergència climàtica.

Davant d'aquest desafiament colossal ens hauríem de preguntar quina formació sobiranista que es presenta a les pròximes eleccions proposa el projecte més creïble i eficient per fer-hi front. Quan s'hi presentava Alternativa Verda-Moviment Ecologista Català els anys vuitanta i Els Verds-Alternativa Verda els anys noranta, l'emergència climàtica no era encara evident. El vot ecologista era una opció avançada i extraparlamentària. Actualment, però, en alguns països de la UE serà aviat una opció de govern.

Tots els partits sobiranistes d'ideologies tradicionals (comunista, socialdemòcrata, liberal o conservadora) haurien d'haver definit i pactat un full de ruta per fer front a la transició ecològica i energètica. Tinguem la declaració de la República més a prop o més llunyana, la societat catalana no pot perdre més temps esperant aconseguir aquesta fita; com tampoc ho poden fer tots els pobles i cultures del món que compten satisfer el seu dret a l'autodeterminació però que ja veuen com les aigües comencen a inundar els seus territoris.

La urgència ens obliga a reaccionar. Ho va escriure Joan

Oliver (Pere Quart) en el pròleg de *L'econacionalisme*: “Quan un vaixell es troba en perill imminent de naufragi, la tripulació no pot perdre el temps en feines accidentals o de simple adornament, no s’entreté a repintar la part visible de l’embarcació o a enlluentir els llautons de les baranes. Aleshores és la necessitat la que mana. Però les lleis de la necessitat són duríssimes.” Correm el risc que si seguim votant amb el cor i sense exigir als partits un full de ruta per mitigar el canvi climàtic arribarem tard a crear les infraestructures que requereixen aquesta necessitat.

Ens entristeix la indiferència dels líders independentistes amb una qüestió de supervivència com la que ens planteja la crisi ecològica. El “Ho tornarem a fer” (quan no es va tenir el coratge de fer-ho quan tocava) segueix monopolitzant el discurs polític dirigit des de Waterloo. La realitat que vivim, però, ens mostra que l’única alternativa per guanyar el futur és revolucionar el present amb una nova governança; creant estructures transversals com podria ser una vicepresidència de transició ecològica i constituint alhora convencions ciutadanes comarcals pel canvi climàtic. Aquest hauria de ser un objectiu i un pacte entre tots els partits independentistes aprofitant al màxim el limitat poder de l’Estatut. No podem seguir esperant negociar amb l’Estat espanyol una reforma radical del nostre model productiu quan hàgim declarat la República. Si volem esdevenir l’avantguarda dels països mediterranis en la transició energètica ens ho haurem de fer nosaltres sols amb concertació amb les forces polítiques i socials. Anem molt endarrerits. I, recordem, no hi ha vacunes per al canvi climàtic.

Feu l’exercici de llegir i analitzar el programa dels partits independentistes. Comprovareu que cap no explica el seu projecte per desfossilitzar l’economia. Una autonomia o una República catalana fonamentades en el creixement exponencial i la nuclearització, com hem tingut abans de la pandèmia, seran sempre injustes amb la població i amb el territori.

O iniciem el camí democràtic i participatiu de la revolució ecològica o anem cap al col·lapse. Aquest és el dilema. Ens temem, però, que la partitocràcia evitarà que durant la campanya electoral es parli d'aquesta disjuntiva.